

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE FILOZOFICKÁ FAKULTA

N Á V R H

habilitačnej komisie na udelenie vedecko-pedagogického titulu *docent*

Mgr. Martinovi Vaššovi, PhD.

v odbore *slovenské dejiny*

V zmysle vyhl. MŠ SR č. 6/2005 Zb. § 1 odst. 15 a „Zásad UK“ k citovanej vyhl. čl.18 ods. 2, sa dňa **14. 12. 2017 uskutočnilo na Filozofickej fakulte UK v Bratislave habilitačné konanie na udelenie titulu „docent“ Mgr. Martinovi Vaššovi, PhD., v študijnom odbore slovenské dejiny.**

Na základe súhlasu Vedeckej rady FiF UK jej predseda, prof. PhDr. Jaroslav Šušol, PhD., dekan fakulty, vymenoval habilitačnú komisiu v zložení:

predseda: prof. PhDr. Roman Holec, DrSc. /FiF UK v Bratislave/

členovia: prof. PhDr. Milan Katuninec, PhD. /FF TU/

prof. Dr. Ivan Halász, PhD. /MTA TK Jогtudományi Intézet, Budapešť/

oponenti: prof. PhDr. Peter Švorc, CSc. /FF PU/

prof. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr. /FF JU, České Budějovice/

PhDr. Ivan Kamenec, CSc. /HÚ SAV/

Zasadnutie komisie v zmysle cit. vyhlášky viedol jej predseda **prof. PhDr. Roman Holec, DrSc.**, za účasti členov Vedeckej rady FiF UK (pozri prezenčnú listinu) a ďalších hostí.

I. V prednáške *Vývoj argumentačnej bázy autonomistického hnutia na Slovensku (1918 – 1938)* habilitant predstavil typológiu argumentov používaných v prospech legitímnosti autonómie. Priblížil celý rad historických, politických, teritoriálnych, jazykových a ďalších argumentov, ktoré sa objavili v období rokov 1918 až 1938. Prednášku chronologicky uzavrel Žilinskou dohodou z roku 1938, ktorá predstavovala zavŕšenie autonomistických snáh a znamenala prvé oficiálne uznanie svojbytnosti slovenského národa.

Prednášku hodnotili 5 členovia Vedeckej rady FiF UK: prof. Mgr. Martin Slobodník, PhD., prof. PhDr. Ondrej Mészáros, PhD., prof. PhDr. Zlatica Plašienková, PhD., prof. PhDr. Miroslav Dudok, DrSc., doc. Mgr. Vincent Múcska, PhD.

II. Pribeh obhajoby: Habilitant predstavil svoju prácu ***Bratislavská umelecká bohéma v rokoch 1920 – 1945***, ktorá svojim charakterom spadá do oblasti kultúrnych dejín a dejín každodennosti. Definoval špecifické znaky bohémskeho životného štýlu slovenských spisovateľov a výtvarníkov, pričom poukázal na to, že v danom období išlo o unikátny stredo európsky variant bohémy. V analytickej časti práce predložil bohémske profily jednotlivých umelcov. Obdobie rokov 1938 – 1945 považuje na základe analýzy za záverečné, pretože viacerí predstavitelia bohémy sa zapojili do spolupráce s režimom, čo narušilo vzťahy v komunite bohémov a prinieslo fragmentáciu na základe politických kritérií.

Oponenti vo svojich posudkoch ocenili priekopnícky charakter práce v rámci slovenskej historiografie. Habilitant odpovedal na otázky oponentov týkajúce sa úrovne kritického prístupu k prameňom subjektívneho charakteru ako sú memoáre a korešpondencia,

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE

FILOZOFICKÁ FAKULTA

interdisciplinarity použitých metód, výberu osobností zaradených do zoznamu umelcov či dôvodov zamerania sa iba na výtvarníkov a spisovateľov. V odpovedi objasnil, že pri výbere osobností vychádzal z osobných svedectiev umelcov. Z analýzy dostupných materiálov mu vyplynulo, že herci a speváci neboli súčasťou komunity bohémov ako sociálnej skupiny, tvorili akýsi samostatný mikrokozmos. Zároveň pripustil, že o zvolenom výbere možno diskutovať, pretože kritériá bohémstva nemožno jednoducho a jednoznačne definovať, dostupný materiál ho však viedol k uvedenému výberu. K požiadavke podrobnejšieho vykreslenia dobového politického a spoločenského kontextu doktor M. Vašš uviedol, že z hľadiska stanovených cieľov považuje túto oblasť za dostatočne spracovanú, hĺbková analýza politických názorov konkrétnych umelcov nebola jeho zámerom. Oponenti vyjadrili spokojnosť s odpoveďami.

Vo verejnej diskusii zazneli otázky prof. M. Slobodníka týkajúce sa úlohy Podkarpatskej Rusi v úsilí o autonómiu a roly Filozofickej fakulty UK v medzivojnovom období v procese boja o autonómne Slovensko. Prof. A. Heretik, prof. M. Botiková, prof. O. Mészáros diskutovali s habilitantom o metodologických prístupoch v súvislosti s tzv. ego-dokumentmi. Prof. I. Halász sa zaujímal o stav slovenskej bohémy pred rokom 1918. Habilitant uviedol, že vo svojom výskume sa na toto obdobie nezameriaval, pretože v Bratislave bol prítomný nemecký a maďarský kultúrny fenomén. Prof. R. Holec doplnil, že toto obdobie možno vnímať ako obraz budapeštianskej bohémy, ktorá bola prinesená do Bratislavy v rámci obsadzovania kultúrneho priestoru, zároveň považuje za potrebné preskúmať aj nemecké a maďarské pramene zmieňujúce sa o bratislavskej intelektuálnej situácii. Na diskusiu naviazal doktor I. Kamenec otázkou týkajúcou sa rozkladu bohémy. Habilitant na základe svojich doterajších čiastkových výskumov identifikoval obdobie rokov 1938 – 1945 ako finálnu fázu bohémy, pričom rok 1945 je aj podľa osobných svedectiev umelcov považovaný za medzník, v ktorom nová spoločenská situácia spôsobila zánik istých atribútov typických pre bohému. Nonkonformizmus ako typický príznak bohémy sa začína vytrácať a umelci, ktorí pristúpili na spoluprácu s režimom, už nemohli proti nemu otvorene vystupovať. Habilitant kvalifikovane odpovedal na všetky otázky a podnety v diskusii.

III. Záver: Na základe uvedeného zoznamu (životopis, prehľad pedagogickej činnosti, zoznam publikačnej činnosti, zoznam ďalších pôvodných odborných a umeleckých prác, zoznam ďalších ohlasov, charakteristiky najdôležitejších vedeckých výsledkov a charakteristiky k návrhu na vymenovanie uchádzačky za docentku) habilitačná komisia vypracovala návrh na udelenie **Mgr. Martinovi Vaššovi, PhD.**, vedecko-pedagogického titulu **docent** v odbore **slovenské dejiny** a v počte hlasov 6 kladných zo 6 prítomných členov komisie odporúčala uchádzača VR FiF UK.

V Bratislave 14. 12. 2017

prof. PhDr. Roman Holec, DrSc.
predseda habilitačnej komisie